Sosiaali- ja terveysministeriö

HE 130/2025 vp

Lait yrittäjän eläkelain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta ja tapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta kriisinhallintatehtävässä annetun lain 11 §:n muuttamisesta

Kirsi Terhemaa
Hallitusneuvos
10.11.2025

Laki yrittäjän eläkelain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta

- Esityksen pääasiallinen tarkoitus on, että 1.1.2023 voimaan tulleen yrittäjän eläkelain muuttamista koskevan voimaantulosäännöksen mukaista 4000 euron YEL-työtulon tarkistuksen enimmäiskorotusta sovellettaisiin myös lain voimaan tulon jälkeen aloittaneisiin yrittäjiin
- Esitys liittyy hallitusohjelmakirjaukseen ja hallituksen sopimukseen vuosien 2026–2029 julkisen talouden suunnitelmasta, jonka toimenpitein parannetaan yrittämisen edellytyksiä

Esityksen tausta ja tavoitteet

- 1.1.2023 tuli voimaan laki yrittäjän eläkelain muuttamisesta (1157/2022), jonka yhteydessä säädettiin YEL-työtulon säännöllisestä seurannasta ja seurannassa sovellettavasta tarkistamismenettelystä.
- Lain voimaantulosäännöksessä työtulojen tarkistamisesta johtuvaan korotukseen kirjattiin 4000 euron enimmäismäärä, jota sovelletaan vielä vuosina 2026–2028 tehtävissä YEL-työtulon säännönmukaisissa tarkistuksissa
- Esitys laajentaa työtulon tarkistamisen enimmäismäärän koskemaan myös vuosina 2023 – 2025 aloittaneiden yrittäjien tarkistukseen tulevia YEL-työtuloja
- Huojennuksella turvataan yrittäjien työuran aikaista toimeentuloa olennaisesti heikentämättä yrittäjälle karttuvaa eläkettä

Esityksen taloudelliset vaikutukset

- Vaikutusarviot perustuvat vuodelta 2023 oleviin tietoihin
- Aloittaneista vajaasta 25 000:sta yrittäjästä noin puolet olisivat säännönmukaisen tarkistuksen piirissä
- Näistä noin 4000 yrittäjän työtulo korottuisi säädettyä enimmäismäärää enemmän eli keskimäärin n. 14 000 euroa.
- Korotuksen rajoittamisen arvioidaan pienentävän työtulosummaa vuositasolla noin 40-60 milj. euroa, jonka aiheuttama nousu valtion osuuteen yrittäjän eläkejärjestelmässä on noin 10-15 milj.

Laki tapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta kriisinhallintatehtävässä annetun lain 11 §:n muuttamisesta

- Esityksen pääasiallisena tarkoituksena on parantaa kriisinhallintatehtävistä palaavien tukitoimia sopeutumiseen takaisin siviilielämään siten, että tarvittavalle psyykkiselle tuelle ja hoidolle taataan riittävän pitkä kestoaika
- Esitys liittyy hallitusohjelmaan, johon on sisällytetty useita kirjauksia kriisinhallintatehtäviin osallistuvien aseman parantamisesta ja erityisesti psyykkisen tuen ja hoidon saatavuuden sekä jatkuvuuden varmistamisesta

Esityksen sisältö

- Esityksellä parannetaan erikoisosaamista edellyttävän tuen ja hoidon saatavuutta
- Lain 11 §:ä muutettaisiin niin että psyykkisen tuen ja hoidon kustannuksia voitaisiin korvata nykyisen yhden vuoden asemesta enintään kahden vuoden ajan tuen tarpeen ilmenemisestä lukien
  - Tällä hetkellä määräajan puitteissa hoito voi jäädä kesken tai sitä ei ehditä edes aloittaa
- Henkilöt voivat hakeutua nykyisen käytännön mukaisesti HUS:n Traumapsykiatrian poliklinikalle ja saada ohjauksen tarvittavaan terapiaan
- Mikäli hoidon aikana todettaisiin psyykkinen sairaus, se voidaan korvata palvelussairautena ilman aikarajaa

Esityksen vaikutukset

- Keskimäärin korvauksenhakijoita on ollut 20-25/vuosi ja valtaosalla korvauksensaajista tuki- tai hoitokäynnit päättyvät alle vuodessa
- Korvaussumma yhteensä ollut keskimäärin 60 000 e/vuosi

- Tarvittava lisäkustannus Valtiokonttorin momentille on noin 33 000 - 60 000/vuosi

Esityksen valmistelu, lausuntokierros ja voimaantulo

- Esitys on valmisteltu sosiaali- ja terveysministeriössä.
- Vaikutusarvioita on saatu Eläketurvakeskukselta ja Valtiokonttorilta
- Luonnos hallituksen esitykseksi oli lausuttavana sähköisessä lausuntopalvelussa ajalla 15.7. – 14.8.2025. Lausuntoja saatiin 20 kpl, joista 4 kpl koski tapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta kriisinhallintatehtävässä annetun lain muuttamista
- Molempia esityksiä pidettiin tärkeinä ja oikeansuuntaisina. Lausuntopalautetta on otettu huomioon niin sääntelymuotoilussa kuin esitysten perusteluissa.
- Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2026.

Kiitos!

Hallitusneuvos Kirsi Terhemaa
kirsi.terhemaa@gov.fi
p. 02951 63546

Sosiaali- ja terveysministeriö